

Nové možnosti rozvoje vzdělávání na Technické univerzitě v Liberci

Specifický cíl A2: Rozvoj v oblasti distanční výuky, online výuky a blended learning

NPO_TUL_MSMT-16598/2022

Pedagogika

Financováno
Evropskou unií
NextGenerationEU

Národní
plán
obnovy

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Pedagogika jako vědní disciplína

- **Společenská věda:** Zabývá se lidskou činností, a proto je úzce propojena s dalšími společenskými vědami (psychologie, sociologie, filozofie).
- **Teorie i praxe:** Pedagogika snoubí teoretické poznatky s praktickými aplikacemi ve výuce a výchově.
- **Normativní charakter:** Určuje normy a principy pro efektivní vzdělávání a výchovu.
- **Vývojový charakter:** Pedagogika se neustále vyvíjí v reakci na měnící se potřeby společnosti a poznatky o lidském učení a vývoji.

Předmět pedagogiky

- **Výchova a vzdělávání:** Záměrné, cílevědomé a soustavné působení na člověka s cílem formovat jeho osobnost a připravovat ho na život.
- **Vzdělávací proces:** Proces osvojování poznatků, dovedností a návyků.
- **Výchovný proces:** Proces formování osobnosti člověka, rozvíjení jeho charakterových vlastností a hodnotového systému.

Metody pedagogiky

- **Teoretické:** Analýza, syntéza, abstrakce, komparace, generalizace.
- **Empirické:** pozorování, experiment, dotazník, rozhovor, test.
- **Interpretační:** Hermeneutika, obsahová analýza.

Soustava pedagogických věd

- **Obecná pedagogika:** Základní principy a teorie výchovy a vzdělávání.
- **Didaktika:** Teorie vyučování.
- **Školní pedagogika:** Teorie a praxe fungování školy.
- **Sociální pedagogika:** Výchova a vzdělávání v sociálně znevýhodněném prostředí.
- **Andragogika:** Vzdělávání dospělých.
- **Speciální pedagogika:** Vzdělávání a výchova dětí se speciálními vzdělávacími potřebami.
- **Další:** Komparativní pedagogika, historie pedagogiky, filosofie pedagogiky, psychologie výchovy atd.

Klíčové kategorie pedagogiky

- **Cíl výchovy a vzdělávání:** K čemu má výchovný a vzdělávací proces směřovat?
- **Obsah výchovy a vzdělávání:** Co se má člověk učit?
- **Metody a formy výchovy a vzdělávání:** Jakým způsobem se má člověk učit?
- **Pedagogické prostředky:** Pomůcky a nástroje pro výuku a výchovu.
- **Pedagogická činnost:** Činnost pedagoga zaměřená na výchovu a vzdělávání.
- **Výchovný a vzdělávací efekt:** Výsledek výchovného a vzdělávacího procesu.

Možnosti výzkumu v oblasti věd o výchově

- **Výzkum výuky a učení:** Jak se lidé učí? Jaké jsou efektivní metody výuky?
- **Výzkum vývoje člověka:** Jak se lidé vyvíjejí v průběhu života? Jaké faktory ovlivňují jejich vývoj?
- **Výzkum školního prostředí:** Jaké faktory ovlivňují klima školy a učení žáků?
- **Výzkum vzdělávacích politik:** Jaké jsou nejvhodnější vzdělávací politiky pro dosažení požadovaných cílů?
- **Akční výzkum:** Výzkum prováděný přímo v praxi s cílem zlepšit výuku a výchovu.

Literatura

- Čábalová, D. Pedagogika. Praha: Grada, 2011.
- Pařízek, V. Základy obecné pedagogiky. Praha: UK, 1996.
- Průcha, J. Moderní pedagogika. Praha: Portál, 2017.